

Oslo, 27. oktober 2020

Innspill til helse- og omsorgskomiteens arbeid med forslag til statsbudsjett 2021

Sex og samfunn takker for muligheten til å komme med innspill til helse- og omsorgskomiteens arbeid med forslag til statsbudsjett 2021.

Sex og samfunn har i snart 50 år jobbet for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter i Norge. Vi jobber for å være en kompetansedriver på feltet, og gjør dette gjennom klinisk, undervisnings- og påvirkningsarbeid.

Vårt innspill

Sex og samfunn ønsker i dag å komme med innspill til *Kapittel 762, Post 73: Seksuell helse*.

Overordnet etterlyser vi, som vi har gjort før, et mer retningsgivende narrativ i posten om seksuell helse. Formuleringen gir ingen politiske føringer, men oppsummerer kun tidligere innsats på feltet. Vi ønsker at forslag til statsbudsjett kan fungere mer som et politisk verktøy, også for aktørene på feltet som skal bidra til at midlene som bevilges brukes på mest mulig effektiv måte.

Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2021)

Mange planer og strategier evalueres i tillegg underveis. Dette kan bidra til å evaluere eksisterende tiltak, for eventuelt å se hva som skal til for å kunne nå mål som er satt. Nasjonalt SRHR-nettverk¹ utførte i 2019 en egen midtveiseevaluering av *Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2021)*², som resulterte i anbefalinger for videre arbeid. En av disse anbefalingene var:

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid må bedres, og strategien må kobles til andre relevante planer og strategier. I tillegg må samarbeid med sivilt samfunn bedres og bli bedre koordinert.

Vi ønsker oss også en plan på hva som skal skje når Snakk om det! løper ut, inkludert:

- en sluttevaluering, hvor sivilsamfunnsaktører inkluderes
- en plan for videreføring av uopnådde mål
- en bred diskusjon om videre målsetninger for å bedre hele befolkningens seksuelle helse.

Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd - informasjon og tilgjengelighet 2020–2024

Sex og samfunn reagerer på at ny *Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd - informasjon og tilgjengelighet 2020–2024*³ ikke får friske

¹ SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

² Helse- og omsorgsdepartementet (2017). [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2021\)](#).

³ Helse- og omsorgsdepartementet (2020). [Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd - informasjon og tilgjengelighet 2020–2024](#).

midler, men at målene i denne handlingsplanen skal oppnås innenfor budsjettet til Snakk om det!

Prevensjon til unge under 16 år

Sex og samfunn har flere år jobbet for å bedre tilgangen til prevensjon for unge under 16 år. Vi mener statens subsidieordning for prevensjon også må gjelde unge under 16 år, og vi mener at forskrivningsretten for prevensjon må utvides slik at helsesykepleiere og jordmødre kan skrive ut all type prevensjon for unge under 16 år.

Sistnevnte ble tatt opp i behandlingen av *Folkehelsemeldingen Gode liv i eit trygt samfunn* i 2019, med følgende vedtak: «Stortinget ber regjeringen fjerne begrensningen som gjør at helsesykepleiere og jordmødre ikke har forskrivningsrett på alle typer prevensjon til unge under 16 år.»⁴

Vi og mange med oss har etterlyst denne forskriftsendringen, og ble dermed noe overrasket da Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd, lagt frem i juni i år sa følgende:

For å øke tilgjengeligheten til prevensjon vil Helse- og omsorgsdepartementet sende på høring forslag om å utvide rekvireringsretten slik at jordmødre og helsesykepleiere også gis rett til å rekvirere hormonell prevensjon til unge under 16 år. Rekvirering av langtidsvirkende prevensjon til de under 16 år, skal fortsatt kreve en medisinfaglig vurdering gjort av lege.⁵

Sex og samfunn synes det er uforståelig at helsesøstre og jordmødre ikke skal kunne gi jentene de møter langtidsvirkende prevensjon da dette er de prevensjonsmidlene som gir lite brukerfeil og færrest bivirkninger. Vi vil selvsagt bidra inn i Høring av forslag til ny forskrift om legemiddelresepter og rekvisisjoner⁶, men ønsket å nevne dette for komiteen i dag. Det er urovekkende at Stortingsvedtak ikke følges opp, og i dette tilfellet starter prosessen på nytt.

Vi vil til slutt vise til vårt skriftlige innspill hvor vi kommenterer *Kapittel 762, Post 60: Forebyggende tjenester* og da særlig omdisponering av helsepersonell ved skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom under koronapandemien.

Sex og samfunn koordinerer Nasjonalt SRHR-nettverk og støtter også felles skriftlig innspill innsendt fra nettverket.

Med vennlig hilsen

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder

⁴ Stortinget (2019). [Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn. Vedtak 589.](#)

⁵ Ibid.: s. 30

⁶ Helse- og omsorgsdepartementet (2020). [Høring av forslag til ny forskrift om legemiddelresepter og rekvisisjoner.](#)

Ibid.: s. 26